

روسیا ش شکسپیر کی ه ی ی ... حه یده ر عه بدولر ه حمان

ه ند ل ر خن گران وای ب د چن ک نووس ری گ ور ی شان یی روسیا ئ لکساند ر نیکولایفتش ئاستر فسکی (1823- 1886) ک گ ور ترین و ی ب ره مترین شان نووسی روسیا ی خ ی ل خیدا شکسپیر کی ئ و ولات ی .

ز ریش ل شان کاران ب وایان ب و ناویشان ه ناو ک ب با ی ئ و هون ر م ند داه ن ر ر شان کار ی روسیا ب او ، ئینگلیز کان ه میش شانازی ب خ یان د ک ن و د ن شان ی ئ م ل گ شکسپیر ل دایک بوو ، ئ گ رچی ئ وان خا و نی م ژووی ی کی پ ل ب هان ل بواری شان دا ، ب ی روسی کانیش ه مان ب چوونیان ه ی و د ن شان ی ئ م ش ل گ ئاستر فسکی د ستی کرد ب گ ش س ندن ، ب ی ه ی ک و ل وان ب ه ی ئ و دوو بلیم ت ی بواری شان بوون ب خا و نی ق ناغ کی شان یی ل و ات کانیا ندا ، ک ه لو مارچی شان یان گواست و ب ق ناغ کی جیاواز ل ق ناغ ی پ شوویان ، ئ گ رچی ه ردوو ئ و شان کار ل سنووری و ات ی خ یان یان ت پ اند ب ر و ب جیهانی بوون .

ی ک ل و سیمایان ی ک ئاستر فسکی ل گ نووس رانی دیک ی روسیا جیا د کات و ئ و ی ک ئاستر ت فسکی ه موو توانست و چالاکی ی کی خ ی ت نها ب شان ت رخا ن کردوو ، ر نگ ئ م ش ل ن و ناو ندی ئ د بی رووسی دا حا ت کی جیاواز ب ت چونک ز رب ی ئ دیب و نووس رانی رووسیا پ لو پ یان ب چ ن دین بواری ئ د بی و هون ر یی در ژ کردوو .

ئاستروفسکی ل و کاروان د وورو در ژ شان یی خیدا (47) شان گ ری نووسیوو ، و ای ئ و ی نزیکی (20) شان گ ری ئیتا ی و فر نسی و رگ او ت س ر زمانی رووسی ، ک ه ر ه موویان گوزارشت ل ژ یانی ک م ای ی تی روسیا د ک ن ، ل س د ی ن زد ه م دا ، ک ئاستر فسکی ب ش و ی ی کی گ ات ج ا ی و ک م دی سرنج راک ش گوزارشتی ل کردون ، ب ی ئاستر فسکی ب ی ک ل بونیاتن رانی بنچین کانی شان ی رووسی د ژ م ر در ت .

ئ دیبی گ ور ی رووسی (گانجر ف) ل نام ی کی تایب تی خیدا ب ئاستر فسکی د نووس ت و د ت : ج ی شانازی ک توانیتان ل ت م نی ئ د بی و هون ر ی خ تان کت ب خان ی کی ب پ نز ب کت ب خان ی

شانې رووسی بېخشن و جیهانکې تایبته له سر شانې دا دروست بکې ، بې استی ئو و توانیتان ئو و بونیات ته و او بکېن که هر یکه له فانفیزین و گریبویدیف و گگل دگل دستان پکړد، که دکرته ئمې رووس بې تهها دواي ته بې شانازی بې خه کردنو و بېین ئیم خا و نی شانې نیشتمانی خه مانین.

ئاستر فسکی له تممې نه حقه سا ییو و ئاو تهی شانې بو و شانې بې ما ی راسته قینهی خې زانیوو، سا ی 1850 یکه م شانې گری خې بې او کرد و ، یکه م جاریش گگل و گانجر ف پیر زیبان لهی کرد ، بېام ئو و کات بېه ی ئو و ی که شانې گریه که بازرگانې کانی ئو و دمی ریسوا دکرد بې له نمایش کردن قدهغه کرا ، ئه گریچی دواتر سا ی 1861 شانې گریه که ئازاد کرا .

ئاستر فسکی بې در ژایي سی سا ی تممې نه هونری خې ، هه میشه شانې گریه کانی شو نهی تایبتهی خېان هه بو و له نهو خه کیدا ، زه له شانې گریه کانی له شانې ئیمپراتری له مکه نمایش کرا و (ئو شانې یی که دواتر ناوی لیندرا شانې مالی تیا تر) یان شانې بچووک که دکه و ته ته نیشته شانې بولشوی — شانې گور له ناو استی مکه دا ، نمایشکردنی هر یکه له و شانې گریانې که هه میشه نمایش کردنیان دبوو بې روداو کی ریشبیری و هونری جیاواز ، زه بې بایه خو و له لاین ناو ند ریشبیری و رنه نام گریه کانی ئو و دمی روسیا بایان له و کرا و ، بې پله و پای ریشبیری و هونری و که مایه تی ئاستر فسکی ره له دواي ره له پر سه ندن دابوو، ئو و بوو سا ی 1863 وک ئه ندام کی ئه کادیمیای زانستی له بترسبورگ هه بژردرا ، دواتریش سا ی 1874 بوو بې سره کی که مایه نووسه ره شانې نووسه کانی روسیا و موزیک ژنه کانی ئه پیرا ، ئیدی تا ره ژی مردنی له سا ی 1886 هه ره بې سره کی ئو و که مایه و ، دواي مردنیشی قیسه ری سیه می روسیا سا نه 3000 روبل خا نه نشینی بې خا نه واده کی بیه و .

تو ته رانی ئاستر فسکی قه ناغ هونریه کانی ده خه نه بازنی چوار قه ناغ ، بېام پېان و ابو و قه ناغی سیه می ژیانی (1875- 1886) په هه مته نترین قه ناغ بو و له تممې نه هونری ئو و دا ، چونکه دواي بېرجه سته کردنی ژیانی که مایه تی و بېرجه سته کردنی ئازار کانی، ئه مجاره جړه له تایبته مته ندی بې ئازار کانی ئافره ت دا . . بې تایبته له شانې گری زیریاند .

ناوی ئاستر فسکی له مژووی ئه دبی روسیادا بې ناوی ره خه گری ئه دبی لاو دبرالو بوف بستر او ته و ، چونکه ئو و گنجه ره خه گره

چند وتار کی زانستی به پیزی به ناوی (مملکتی تاریکی)
دربار کی ئو و شان نووس ناسراو به او کردو و تپیدا
شیکردن و یکی زانستی شان گریه کانی کرد ، ئو کات ئو و زنجیر
وتاران دنگ یکی گور ی له ناوند ئدبی و هونریه کانی و
نای و ، چونک دبرالووف زار به ناشکرای تیشکی خستوو و سار
ئامانج کانی ئاستر فسکی به برجسته کردنی هلو مرجی ترسناکی
کملایه تی ئو و کات ی سارد می قیسری روسیا .

هروا دبرالووف دوی زنجیر وتار کانی پشوی ئمجار زنجیر
وتار کی دیک ی به ناوی (کاف تیشک له مملکتی تاریکی دا)
نووسی و تیشکی خسته سار شان گوری (گوردلولی بروسکه دار) که له
سالی 1860 دچوو بوو ، و رگه کان هار یکه و به ناوکه و وریان
گه او ، هندیان ناویان ناو (گوردلولی بروسکه دار ،
هندی کی تر به گوردلول ، یان زریان ، بهام زربیان له سار
زریانی بروسکه دار گیرساوند و ، له هموو حالتکا ئو و به ره می
ئاستر فسکی یکه که له به ره می له داه نانی ، تا ئو
ئاستی که یکه که له رخنه گر شان یی کان به گوهری شان ی رووسی
ناوی بردوو ، دبرالووف فیش هلوسته ی کی قوی له سار شان گریه که
کردوو و هه و ی ئو و ی داو له رگی ئم شان گریه و گله که له
بیرو باو کانی خ ی برجسته بکات ، ئو دد کاترینا له تاو
ئو و هلو مرج که مایه تی تپیدا ژیاو چ رگه چار ی کی له
بگردمدا نه بوو به جگ له خکوشتن نه بت ، به ی رخنه گر ئو و ی
روون کرد و که شان گریه کانی ئاستر فسکی راستگ یان نه پنجه
به ئو و هلو مرج خنکاوی که مگ ی سارد می قیسری در ژ کردوو
و توانیوو ی تی زمان کی کارای هونری به کار بند به برجسته
کردنی ئو و هلو مرج ، بهام هندی کیش دپرسن ئاخ ئگر ئو و
شان گریه زادی سارد می کی تنگ تاوی وک سارد می قیسر بت ،
ئی به چی تا ئستاش ئو و شان گریه جگی بایخ پیدانی گله ؟
بهام هار رخنه گر کان و مامی ئو و پرسیار ددنه و ددنه ؛
کاترینا هه مای یاخی بوون به رامبه هار سته مکه له هار
که مگ ی کی جیهانیدا له هار سارد می کا بت ، به ی کاترینا
کاراکت رکه به هموو سارد می کان و له هار شو نکه دا بت که
سته مکاری تپیدا بت ، ئم فله فله ی کی ئاستر فسکی بوو به
که مگ ی مر فایه تی و له رگی زریان و گله یا ندوی تی .

ئاستر فسکی هه میش له شان گریه کانی پرسی نیشتمانی خ ی کرد ت
کر کی با به ت کانی و پی و او بوو شان پیم کی مر ی به هله به

روو بـ روو بوونـو وئـو هـلو مـرجانـی ئازادی لـ مـرـقـ زـوت
دـکـن ، ئاسترـفسکی هـر بـ خـی نا بـکو ئـم ئامانجـی بـ سـراپای
شانـی رووسی خواستوو و هـووـکانی بـ دروست کردنی شانـیـکی
نیشتمانی رووسی چـ بکاتـو و ، هـمیشـ ئـو وـی دوویات کردـتـو و کـ
هیچ گـلـکی پـشکـوتنخواز نابـت دـست بـرداری شانـی نیشتمانی خـی
بـت ، ئـگـر بـیـوت شانـ بکات بـ کـرـستـیک بـ بـرجـستـ کردنی
ئامانجـکانی کـمـگا ...

کـمـگای جیهانی بـ تایبـت روسیا هـر تـنها سوود مـند نـبوو لـ
شانـگـریـکانی ئاسترـفسکی بـکو مـرـقـایـتی بـ سینـما سوودی لـو
شانـگـریـانـ وـرگرتوو ، ئـو تا 38 شانـگـری ئاسترـفسکی کراوـتـ
کاری سینـمایـی رووسی، کـ تاوـکو ئـستا کـ ئـو فیلمانـ جـگـی
بایـخی خـکی بوو ، ئـو وـو ای نـمـری شانـگـریـکانی و بـردـوامی
لـ سـر تـختـی شانـکانی رووسیا وـو ای تـپـ بوونی زـمـنـکی دوورو
درـ بـ سـر تـمـنی ئـو شانـگـریـانـ ، ئـستاش پـیکـرـکـی
ئاسترـفسکی کـ لـ سـر کورسیـک دانیشتوو لـ بـردـم شانـی (
ئـماللی تیاتر) لـ مـسکـ بـ شکـمـندی ماوـتـو و چـندین لـ
شانـکانی روسیا بـ ناوی ئـو وـو دـکـرت ، ژمارـیـکی زـریش لـ
شانـگـریـکانی وـرگـرـاوـتـ سـر زمانـ جیهانیـکان و چـندین
نامـی ماستـر دـربارـی ئـو شانـکار نـمـر ئـنجام دراو .